

Messadi per la radunanza communal Surses digls 24 d'avregl 2023

Stimadas votantas, stimos votants

La suprastanza communal Az sottametta rapports e propostas davart las suandontas tractandas:

Revisiun parziala dalla constituziun communal digl cumegn da Surses: cunsegliazion e deliberaziun dalla tractanda per mangs digl cumegn d'urna da Surses

Siva dalla fusiun igl 2016, chegl vot deir siva da bung set onns, dastga igl cumegn da Surses luvrar cun l'actuala constituziun communal. Ins ò savia far bleras experientschas ed igl dretg cantunal surordino è er nia adatto aint igl frataimp. La suprastanza communal ò piglia chell'ocasiun per examinar ena revisiun parziala dalla constituziun communal. La suprastanza communal propona da deliberar la constituziun communal revedeida per mangs digl cumegn d'urna da Surses cun la proposta da l'approvar.

Situaziun da partenza

Igl cumegn da Surses è nia fundo igl 1. da schaner 2016 antras la fusiun digls nov cumegnuriunds Beiva, Cunter, Marmorera, Mulegns, Salouf, Savognin, Riom-Parsonz, Sur, Tinizong-Rona. Cun la fusiun è er antrada an vigour la constituziun communal tgi vala actualmaintg. Igl cumegn d'urna, la radunanza communal, la suprastanza communal, la cumischung da gestiun ed igl cunsegl da scola furman igls organs da cumegn ordinaris. Siva da set onns experientscha cun igl cumegn fusiuno e cun la constituziun communal duessan neir examinadas las structuras politicas e neir adattadas, noua tg'è basigns. Alla fegn stò er neir fatga enqual midada an consequenza dalla nova lescha da cumegn digl cantun Grischun tgi è eida an vigour igl 1. da fanadour 2018. Tot chellas adattaziuns duessan neir fatgas aint igl rom d'ena revisiun parziala dalla constituziun communal.

Intent

Cun la revisiun parziala dalla constituziun communal duessan neir contanscheidas surtot las fegnameiras suandontas:

- mantignamaint resp. stgaffiziun da structuras simplas, transparentas cun clerhas cumpetenzas e responsabladas;
- gronda acceptanza davart dalla populaziun;
- grond sustign dallas decisiuns politicas, uscheia tgi vigna promuveida la participaziun dalla populaziun aint igls process politics da decisiuns;
- adattaziun agl dretg surordino;
- adattaziun an consequenza dalla practica e dallas experientschas fatgas anfignen ossa.

Per elaborar la revisiun dalla constituziun ò la suprastanza communal consulto dus persungas digl rom externas, numnadamaintg igls signours

- *Thomas Nievergelt*, advocat e notar e cumpossessor digl biro d'advocatura e notariat Nievergelt & Stöhr a Samada. El è sto durant ples onns inquisitor tar la procura publica digl cantun Grischun a Coira ed a Samada. Pi tard è el sto mediatour digl circuit Nagiadegn'ota e derscheder dalla dertgira administrativa digl cantun Grischun. Pinavant è el sto durant 18 onns mastral da Samada.
- *Georg Aliesch*, advocat. Anfignen tar la sia pensiun igl onn 2017 ò el mano tranter oter igl sarvetsch giuridic da dus departamaints dall'administraziun cantunala, igl davos è el sto durant nov onns igl manader dalla survigilanza digls cumegn digl Uffezi da cumegn. Ossa lavoura Georg Aliesch scu senior counsel tar igl biro d'advocatura e notariat Nievergelt & Stöhr a Samada.

Tge adattaziuns èn neidas examinadas an detagl?

Dasper las adattaziuns necessarias agl dretg surordino e divershas precisiuns a basa dallas experientschas fatgas siva dalla fusiun, èn nias tractos minuziousamaintg surtot igls temas suandonts :

- Installaziun d'en parlamaint communal (anstagl dalla radunanza communal u ultra dalla radunanza communal)
- Installaziun d'en model da CEO anstagl digl model da direcziun communal per discarger la suprastanza communal an fatgs operativs
- Installaziun d'en dretg da referendum
- Obligaziun d'organisar radunanzas d'orientaziun sen dumonda da persungas cun dretg da votar e l'introducziun d'en obligaziun d'infurmar per la suprastanza communal
- Cumposiziun e cumpetenzas dalla cumischung da biagier
- Applicaziun d'en lungatg conform agl gender

Igl ampren sboz dalla constituziun communal revideida parzialmaintg ò la suprastanza communal preschenta igls 24 d'otgover 2022 allas votantas ed agls votants a caschung d'ena radunanza d'orientaziun. Siva èn las votantas ed igls votants nias anvidos d'exprimer lour opiniun pertutgont la revisiun parziala dalla constituziun communal proponenda e concernent las midadas preschentadas scu variantas. Las votantas ed igls votants on pudia inoltrar anfignen igls 20 da december 2022 lour ideias pertutgont igl referendum facultativ, las radunanzas d'orientaziun e l'obligaziun d'infurmaziun scu er pertutgont las cumpetenzas dalla cumischung da biagier. An media on piglia posiziun tranter 20 e 100 persungas concernent las dumondas singulas.

Aint igl frataimp ò la suprastanza communal evaluo las posiziuns inoltradas e las examinadas detagledamaintg. La dumonda centrala è, cun tge maseiras tg'igl intent surordino so neir contanschia, numnadamaintg las pussebladads scu tgi las votantas ed igls votants pon cooperar migler e scu tg'igl sustign politic davart las decisiuns so neir rinforzo. Sa basond a chellas ponderaziuns è la constituziun communal neida adattada anc eneda ed è ossa pronta per neir tractada dalla radunanza communal e per neir deliberada per mangs digl cumeagn d'urna.

Ansemen cun igls documaints per la radunanza communal cattez ena cumparaziun dallas ordinaziuns an vigour e dallas novas ordinaziuns. Per aveir ena miglra survista èn tot las adattaziuns marcadas cun calour cotschna aint igl sboz da revisiun.

Puncts principals dalla revisiun parziala preschainta

Mantignair la structura d'organisaziun actuala e desister d'installar en parlamaint communal

La suprastanza communal ò discuto detagledamaintg igl tema e pondero igls avantatgs e disavantatgs dallas differentas variantas. La suprastanza communal è digl cler aveis tgi la structura d'organisaziun actuala seia la pi adattada per la grondezza digl noss cumeagn. Percheigl è nia desistia d'installar en parlamaint communal ainten la constituziun communal.

Mutivaziun:

Quatter da tschintg cumeagns an Svizra èn organisos cun radunanza communal. En po duple tgi la mesadad dallas votantas e digls votants decida ainten radunanzas communalas davart fatschentas localas. An media peglia mintga 10avel abitant/a part alla radunanza communal. Igl è betg da vaseir en trend an direcziun da parlamaints communal ed i dat nigra constataziun scientifica, tge furma d'organisaziun tgi seia la pi effizianta. Aint igl cantun Grischun èn 17 cumeagns da 101 organisos cun parlamaint:

- 6 cumeagns cun cumeagn d'urna, radunanza communal e parlamaint;
- 11 cumeagns cun cumeagn d'urna e parlamaint.

Tscherts cumeagns tgi on installo en parlamaint communal, pondereschon da turnar puspe tar la radunanza communal, percheigl tgi els on difficultads da cattar parlamentar/as. Igl november ò igl suveran digl cumeagn da Tujetsch decida an connex cun la revisiun dalla constituziun da dismetter igl parlamaint communal e d'installar la radunanza communal.

Avantatgs e disavantatgs d'en parlamaint communal

Avantatgs	Disavantatgs
<ul style="list-style-type: none"> - Las vischnancas son neir includeidas aint igl parlamaint; - Las parteidas politicas èn represchentadas aint igl parlamaint. 	<ul style="list-style-type: none"> - Structura complexa; - Distanza tar la populaziun vign pi gronda; - Sperdita dalla democrazeia;

	<ul style="list-style-type: none"> - Recrutaziun da parlamentar/as pò esser greva tenor circumstanzas; - Fitg gronda labour per l'administraziun communal (menaschi da cunsegl, documentaziun da parlamentar/as, etc.) ed indirectamaintg er per la suprastanza communal. - Costs pigl preventiv communal
--	--

Mantignair igl model actual dalla direcziun communal per discarger la suprastanza communal a fatgs operativs (art. 54 CC)

Igl model actual dalla direcziun communal duess neir mantignia, percheigl tg'el è sa cumprovo. La direcziun è responsabla per igl andamaint operativ dallas fatschentas e discargia uscheia la suprastanza communal, tgi so uscheia sa concentrar sen l'execuziun strategica digl cumegn. Alla direcziun communal appartignan actualmuintg igl mastral, igl manader dalla partiziun construcziun|energeia|ovras, igl manader dalla partiziun finanzas, igl manader dalla partiziun sarvetschs technics ed igl scrivant da cumegn. Per discarger igl uffezi digl presidi communal duess betg ple igl mastral/la mastrala stueir surpiglier stringentamaintg igl presidi dalla direcziun communal. Agl avigneir duess er en oter commember/ra dalla suprastanza communal pudeir surpiglier chell'incumbensa.

Mutivaziun:

Cun la pussebladad da saveir surdar igl presidi dalla direcziun communal er ad ena commembra/en commember da suprastanza, vign contanschia tg'igl presidi communal vign discargea, scu postulo da diversas persungas cun dretg da votar. La suprastanza communal ò supplementarmaintg la pussebladad da delegar ulteriouras incumbensas alla direcziun communal, cheigl tgi porta en ulteriour livgiamaint. Sch'igl mastral/la mastrala u en commember/ena commembra da suprastanza communal presidescha la direcziun communal, è garanteida l'infurmaziun directa e betg filtrada tranter la suprastanza communal e la direcziun communal.

Cuncheigl tgi singulas persungas cun dretg da votar on intimo d'installar igl model da CEO an pe digl model da direcziun è la suprastanza communal sa fatschentada intensivamaintg er da chel model. Igl model da CEO dereiva dall'economia privata, noua tg'igl cunsegl administrativ - scu organ strategic - nominescha igl directour u damai igl CEO (chief executive officer) scu schef per la direcziun (camp operativ dall'interpresa). Ainten chella funcziun ò igl CEO la responsabladad per igl resultat operativ. Igl model da CEO vign anfignen ossa per part applitgia aint igls cantuns da Lucerna e Turitg. Schinavant tg'è ancunaschaint, vign sulettamaintg igl cumegn da Vaz a decider prubablamaintg igl onn current davart l'installaziun da chel model da direcziun. Cun chella posiziun sa catta igl CEO ainten ena sort «posiziun da sandwich» tranter la suprastanza communal e l'administraziun cun eventualmuintg differents interess e diversas aspectativas. Sch'igl model da CEO so neir realiso cun success aint igl cass singul, è colliia fermamaintg cun la personalitad digl funcziunari. Igl exista igl priewel latent tgi la balantscha necessaria tranter igl camp strategic e chel operativ geia a perder – p.ex. perveia d'ena comunicaziun betg clera. U tg'igls commembers/las commembras dalla suprastanza communal vignan betg ple infurmos da tscherts temas tg'èn impurtants per igls abitants e las abitantas, uscheia tgi la confidanza e l'acceptanza savessan eir a perder.

Siva d'aveir examino igls avantatgs e disavantatgs digls dus models da direcziun «direcziun communal» e «CEO» vign la suprastanza communal alla conclusiun tg'igl model da direcziun practitgia anfignen ossa e tg'è sa cumprovo, seia igl model igl pi adequat per igl noss cumegn.

Installaziun digl dretg da referendum (art. 22a ed art. 30a CC)

Da nov ègl previa d'installar igl referendum facultativ. Cheigl vot deir, tgi decisiuns dalla radunanza communal ston neir sottamessas alla votaziun all'urna, schi 80 votants/as pretendan igl referendum ancunter la decisiun. Dall'otra vart duess la cumpetenzza finanziaria dalla radunanza communal neir angrondaneida. Agl referendum facultativ è sottamess conclus dalla radunanza communal davart expensas unicas tranter CHF 1'000'000.00 e CHF 4'000'000.00 e davart expensas periodicas tranter CHF 100'000.00 e CHF 400'000.00.

Motivaziun:

Cun installar igl referendum facultativ vignan cumbinos igls avantatgs dalla radunanza communal cun chels dalla votaziun all'urna ed a madem taimp currigias disavantatgs dalla radunanza communal. Percheigl tgi so uscheia neir garantia tgi vigna realisada ena votaziun all'urna per fatschentas da gronda muntada finanziaria. Uscheia survignan las decisiuns duple sustign. A madem taimp vign augmentada la valour dalla structura d'organisaziun tg'è ancunaschainta e cumprovada. Considerond igls avantatgs numnos stò neir accepto tg'igls process da decisiun vignan retardos. Igl avantatgs da chella varianta surmontan chels dallas variantas cun parlamaint communal, tgi magnan a structuras complexas, pi gronda lavour administrativa, pi gronda distanza tranter la populaziun e las autoritads ed ad ena sperdita da democrazeia.

Radunanza d'orientaziun ed obligaziun d'infurmaziun (art. 26 CC)

Da nov vign fixo ainten la constituziun communal tgi la suprastanza communal seia oblieida d'organisar radunanzas d'orientaziun davart projects e fatschentas da muntada speziala, schinavant tgi aglmanc 50 votants/as pretendan cheigl cun ena dumonda an scretg.

Motivaziun:

Cun l'obligaziun d'organisar radunanzas d'orientaziun duessan neir angrondaneidas las pusebladads da cooperar davart las votantas ed igls votants, ultra digl dretg da referendum.

Cumposiziun e cumpetenzas dalla cumischung da biagier (art. 49 ed art. 50 CC)

Igl è nia discuto schi la cumischung da biagier duess neir eligeida digl cumegn d'urna. La suprastanza communal ò desistia da chella varianta. Cheigl vot deir tgi l'elecziun digls commembers e dallas commembras dalla cumischung da biagier stat venavant ainten la cumpetenza dalla suprastanza communal. Las cumpetenzas dalla cumischung da biagier vignan dantant schlargedas scu suonda:

- La cumischung da biagier duess pudeir decider an atgna cumpetenza davart las dumondas da biagier, schinavant tgi las decisiuns èn unanimas.
- Dumondas da biagier, tgi vignan betg decideidas unanimamaintg, on da neir sottamessas allas suprastanza communal per l'approvaziun.
- La suprastanza communal resta l'autoridad da biagier. Percheigl ston igls protocols dalla cumischung da biagier neir approvos mintgamai dalla suprastanza communal.

Motivaziun:

La structura actuala è sa cumprovada. Cun schlarger las cumpetenzas vign la suprastanza communal pero discargeda an sia funcziun d'autoridad da biagier.

Applicaziun d'en lungatg conform agl gender (art. 6 CC)

La formulaziun neutrala arisguard las schlattagnas è davantada en tema permanent igls davos onns. Seia cheigl ainten texts da leschas pero er ainten otras publicaziuns, ainten artetgels etc. Correspondentamaintg multifara è la practica. La suprastanza stat aint per en lungatg tgi includa tot las schlattagnas. Ella è pero dall'ideia tgi ena schliaziun pragmatica tgi metta aint igl center tg'igl text geia da liger bagn e seia tgapibel, seia la schliaziun la pi effizianta. Cheigl vala surtot per texts da leschas. Gist er an rumantsch - scu er aint igls oters lungatgs lategns - è l'applicaziun digl lungatg conform agl gender ena sfeida supplementara. Percheigl tg'igl gener grammatical influenzescha tot igls elemaints digl lungatg agls quals el sa referescha (artetgel, particip, adjectiv, pronom). Uscheia pudessigl capitar tg'igls texts vignan lungs e pasants, sch'ins dovra la furma masculina ed er chella feminina. Anc duple tgi per exaimpel an tudestg. Ord chel muteiv vign anc adegna applitgia igl ple igl masculin generic.

Considerond igls avantatgs ed igls disavantatgs dallas variantas puseblas è la suprastanza dall'ideia tgi la regulaziun actuala aint igl artetgel 6 cun en schinumno «artetgel dallas schlattagnas» seia ena schliaziun adeguata e betg discriminonta. Ella sa fundescha sen numerous decrets cantunals tgi applitgeschan la madema metoda.

Preexaminaziun antras igl Uffezi da cumegns digl Grischun

Igl sboz preschaint dalla constituziun è nia tarmess agl Uffezi da cumegns digl cantun Grischun per preexaminaziun, igl qual igl ò catto an urden.

Proposta dalla supranza communal:

La supranza communal propona alla radunanza communal da deliberar la revisiun parziala dalla constituziun communal per mangs digl cumegn d'urna, cun la dumonda d'approvaziun e d'antrada an vigour.

Revisiun totala dalla lescha d'indemnisaziun per commembers d'uffezis e da cumischungs digl cumegn da Surses

---

La lescha d'indemnisaziun è an vigour siva dalla fusiun digl cumegn. Ella duess neir adattada an consequenza dallas experientschas fatgas igls davos onns. Percheigl è ella neida reveideida totalmaintg. La supranza communal propona d'approvar la revisiun totala dalla lescha d'indemnisaziun per las autoritads ed igls commembers/las commembras da cumischungs e da la metter an vigour.

Las experientschas digls davos set onns on musso tg'igl taimp impundia dalla supranza communal è considerablamentg pi ot tgi previa. An vista allas elecziuns communalas ordinarias digl avost e dalla demissiun digl mastral per la fegn dalla perioda d'uffezi, è arrivo igl mument d'elaborar las indemnisaziuns per igls commembers dall'executiva e da procurar per ena nova schliaziun. La fegnameira principala duess esser da far davantar ena candidatura schi attractiva scu pussebla, seiigl chegl per la carica da mastral/a pero er per la supranza communal e per igls oters funcziunaris. Igls commembers d'uffezis e da cumischungs scu er igls oters funcziunaris duessan aveir igl dretg ad en'indemnisaziun tgi corresponda all'obligaziun ed agl taimp impundia.

Puncts principals dalla revisiun totala preschainta

Fixaziun digls pertschents da piazza per la supranza communal:

- L'occupaziun totala dalla supranza communal vign defineida da nov cun 180 pertschents da piazza. Da chels vign igl pensum digl mastral/dalla mastrala fixo cun aglmanc 70% e maximalmaintg 100%. Uscheia duess igl titular/la titulara aveir la pussebladad d'adattar igl pensum tenor las pussebladads individualas, professionalias e personalas. Anfignen ossa corresponda l'indemnisaziun ad en pensum dad 80%, igl angaschamaint effectiv monta pero a 100%.
- Igls quatter ulteriours commembers da supranza partan igl rest digl pensum d'aglmanc 80% tranter pèr, per regla a mademas parts. Cun chella regulaziun duess neir contanscheida ena flexiblidad schi gronda scu pussebla an connex cun la repartiziun digls singuls pensums ed a madem taimp er neir obtigneida en'indemnisaziun gista e tgi corresponda agl taimp impundia ed effectiv.

Fixaziun dall'indemnisaziun per la supranza communal:

- L'indemnisaziun annuala per la carica da mastral/dalla mastrala duess neir calculada da nov tenor igl maximum dalla classa da salarisaziun 21 dalla lescha da personal digl cantun Grischn (incl. 13. paia), chegl tgi corresponda ad en'indemnisaziun annuala da CHF 155'870.00 per en pensum cumplagn (anfignen ossa CHF 110'000.00, a basa d'en pensum dad 80%).
- L'indemnisaziun digls quatter ulteriours commembers da supranza duess neir calculada tenor igl maximum dalla classa da salarisaziun 17 dalla lescha da personal digl cantun Grischn (incl. 13. paia). Cun en pensum da 20% corresponda chegl ad en'indemnisaziun annuala da CHF 24'950.00 per commember da supranza.

«Sieranza da nunreelecziun» per igl presidi communal

Per minimar igl risc digl mastral/dalla mastrala an cass d'ena nunreelecziun, duess da nov neir fatga ena «sieranza da nunreelecziun» tar la Thurgauer Bürgschaftsgenossenschaft. Uscheia duess neir garantia agl mastral/alla mastrala da betg restar cò sainza piazza da labour e sainza paia an cass d'ena nunreelecziun. Chegl è impurtant surtot per titulars pi vigls/titularas pi viglias d'en uffezi. Cun chella maseira duess neir augmentada l'attractividad da surpiglier la carica da mastral/a.

Per la sieranza paia igl cumegn alla Thurgauer Bürgschaftsgenossenschaft ena premia annuala da 0,25% dalla somma da cauziun resp. ena premia ordinaria dad 1% tenor la basa da prestaziun

individuala. Sch'ins vo or dall'indemnisaziun da CHF 155'870.00 per igl presidi communal (tar pensum da 100%) dess chegl ena premia da radond CHF 1'558.00 ad onn.

Las prestaziuns vignan calculadas scu suonda:

- igls amprens 12 meis dalla nunreelecziun monta la prestaziun a 90%
- igl sagond onn 80%
- igl terz onn 50%
- a parteir digl quart anfignen igl seisavel onn mintgamai 30%.

Las prestaziuns èn dependentas dalla vigliadetna, scu suonda:

<u>Vigliadetna cumplaneida tar la nunreelecziun</u>	<u>maximala dirada da retratga</u>
- 45 u pi gioven	2 onns
- 46 anfignen 56	4 onns
- 57 anfignen 58	6 onns, max. anfignen cumplanzia 63
- 59 u pi vigl	anfignen cumplanzia la vigliadetna da 63

La premia da sieranza vign reparteida a mesas tranter igl cumegn ed igl titular/la titulara d'uffezi. Chegl cun la resalva, tgi la Thurgauer Bürgschaftsgenossenschaft accepta la dumonda digl cumegn da Surses tenor igls statets.

Ponderaziuns dalla suprastanza communal

Displaschevlamaintg ègl sa musso igls davos onns tgi vign adegna pi grev da cattar persungas tgi sa mettan a disposiziun per en uffezi. Cun las maseiras menziunadas duessigl neir pi attractiv da surpigliar uffezis publics, surtot las caricis per la suprastanza communal.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza communal propona alla radunanza communal d'approvar la revisiun totala dalla lescha d'indemnisaziun per las autoritads e igls commembers/las commembras da cumischungs digl cumegn da Surses e metter an vigour la lescha per igl 1. da schaner 2024.

Project d'investiziun «Renovaziun Punt Mulegn a Parsonz»: dumonda da credit supplementar da CHF 560'000.00 tigl credit d'object brut

Igls 7 da december 2021 ò la radunanza communal da Surses tracto igl project d'investiziun «Renovaziun Punt Mulegn a Parsonz» e delibero en credit d'object da CHF 800'000.00. Siva dall'elaboraziun digl project sa resultigl tg'igl credit approvo na tanscha betg, causa tgi las cundiziuns generalas e chellas dalla fiera èn sa midadas siva da là. Perchegl dovrigl en credit supplementar. La suprastanza communal propona alla radunanza communal d'approvar igl credit supplementar da CHF 560'000.00 per renovar la Punt Mulegn a Parsonz.

La Punt Mulegn tgi magna sur igl Adont è ena part dalla veia communal/veia da transport tranter Salouf e Parsonz. Chella è neida biageida igl onn 1968 antras igl anteriour cumegn da Riom-Parsonz an connex cun la migliuraziun generala e serva all'equipaziun digl taragn agricol a Salaschigns tgi vign cultivo da pours da Parsonz. Pinavant sa tractigl d'ena colliaziun impurtanta tranter las vischnancas da Parsonz e Salouf

Scu gio infurmo a caschung dalla radunanza communal digls 7 da december 2021, sa cattavan las travs da lagn dalla punt an en stadi talmaintg desolat tg'igl cumegn da Surses ò stuia sarar igl aton passo la punt, tant per igl traffic lev motoriso scu er per pedunzas e pedunzs. Perchegl tgi chella colliaziun è impurtanta, duessan las lavours da renovaziun neir pigleidas per mangs schi spert scu pussebel.

Igl project d'exposiziun «Renovaziun Punt Mulegn» (sanaziun reit da veia da transport Surses, veia da transport principala nr. 52 Parsonz-Salouf) digls 15 da november 2022 è nia approvo cun igl

decret digl Departamaint d'conomia e fatgs socials digls 8 da favrer 2023. Chel decret è nia publicgia igls 9 da favrer 2023 aint igl figl uffizial digl cantun.

Preventiv

Siva da chegl tgi las diversas lavours èn neidas publicgeidas e las offertas correspondentas èn avantmang, ins ò stua constatar tg'igl credit brut approvo da CHF 800'000.00 na tanscha betg. Tenor igl preventiv repasso dalla Walter Bieler SA, Panadoz, digls 2 da favrer 2023 ègl da chintar cun igls costs suandonts per la sanaziun digl Punt Mulegn (indicaziuns arrundadas):

- runcada, impressari e construcziuns prefabritgeidas an lagn	CHF	943'500.00	
- projectaziun, submitsiun e direcziun da construcziun	CHF	185'500.00	
- divers (misiraziun geometer, costs accessorics)	CHF	31'500.00	
- imprevia (10 %)	CHF	<u>100'000.00</u>	CHF <u>1'260'500.00</u>
<i>somma intermediara</i>			CHF <i>1'260'500.00</i>
- taglia sen la plevalour (7.7%)	CHF	97'000.00	
- arrundamaint	CHF	<u>2'500.00</u>	
<i>Total (incl. TPV)</i>			CHF <i>1'360'000.00</i>

Perveia digls costs totals pi ots, da totalmaintg CHF 1'360'000.00 ègl necessari d'aveir en credit supplementar da CHF 560'000.00 per saveir realisar igl project.

Costs cun dretg da survagneir contribuziuns

Igls costs totals digl project da CHF 1'360'000.00 vignan rancunaschias cumplettamaintg scu costs cun dretg da survagneir contribuziuns. Correspondentamaintg on la confederaziun ed igl cantun garantia contribuziuns da totalmaintg CHF 893'500.00 ve digls costs. Agl cumegn restan uscheia costs nets da CHF 466'500.00. Las lavours on antschet e vessan da neir terminadas aint igl decurs dalla stad.

Conclusiun dalla suprastanza communal

Scu menziuno all'antschatta serva igl punt per l'equipaziun impurtanta digl taragn agricol a Salaschigns, igl qual vign cultivo digls pors da Parsonz. Sainza la punt ston igls pors piglier la veia sur Riom e Salouf per cultivar igl fons. Chegl tgi caschungia naturalmaintg sforzs e costs supplementars. Pinavant sa tractigl d'ena colliaziun impurtanta tranter las vischnancas da Parsonz e Salouf, tgi vign er nizigeida savens per viandar. Igl è perchegl impurtant e necessari da realisar spertamaintg igl project.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza communal propona alla radunanza communal d'approvar igl credit supplementar da CHF 560'000.00, ultra digl credit brut gio approvo igls 7 da december 2021 da CHF 800'000.00 per la renovaziun digl Punt Mulegn a Parsonz. La suprastanza communal vign a madem taimp incumbensada cun l'execuziun.

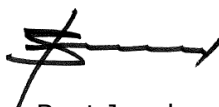

Tinizong, igls 10 d'avregl 2023

Per la suprastanza communal Surses:

Leo Thomann
mastral

Beat Jenal
scrivant communal